

2022

**[ILULISSAT LUFTHAVN
ARKÆOLOGISK
BESIGTIGELSE, JULI 2022]**

Indhold

<i>Besigtigelsens baggrund</i>	3
<i>Inuit grave i Grønland</i>	3
<i>Udgravning af bikammer</i>	4
<i>Fund</i>	5
<i>Sammenfatning</i>	5

Forside foto: Udsigten til Qasigiattaat iluat, hvor den forstyrrede grav var lokaliseret

Besigtigelsens baggrund

Projektdirektør Erlingur Leifsson, Kalaallit Airports Aps. kontakter 27. juni 2022, på foranledning af anmeldelse fra Inuplan A/S, Nunatta Katersugaasivia & Allagaateqarfialu (NKA) i forbindelse med at man under anlægsarbejde har fundet og delvist forstyrret graven af ikke kristne menneskegrave ved kommende lufthavn i Ilulissat (forside). I den anledning bliver det besluttet at hasteudsende inspektør Hans Lange fra NKA til Ilulissat for at besigtige stedet, samt indsamle knogler og udgrave resterne af den åbne grave. Rejsen til Ilulissat blev i første omgang udsat på grund af dårligt vejr og han kunne først komme afsted fredag den 1. juli til Ilulissat og retur d. 3. juli. Mellemtiden havde Munch gruppen Ilulissat afspærret hele området ved graven med ca. 20 meter. Efter besigtigelsen afslutning 3. juli blev gravene frigivet.

Inuit grave i Grønland

Det er det almindeligste inuit gravform i Grønland, er grave med stensætninger. Et stensat kammer blev overdækket med flade sten og hele graven blev derefter dækket til med større og mindre sten. Det er almindeligt at kun de største menneskeknogler som lårben, kranier findes i graven, hvilket også er tilfældet i forhold til den forstyrrede grav i Ilulissat. Graven med stensætning var ødelagt af gravemaskinen, men et bikammer ved siden af den ødelagte grav I var intakt og ikke ødelagt.

Udgravning af grav I (Figur 1)

I første omgang opsamledes de menneskeknogler der var synlige, det vil sige de to kranier, lårben, ribben. Herefter blev jord i bunden af graven udgravet med graveske. Der blev gravet ca. 10 cm jordlag, indtil man kommer helt ned til selve bunden af graven. Bunden af graven er lagt med faldesten og selve graven er på 120 cm lang og 55 cm bred. Graven er bygget op af høj fjeldknold.

Grav I indeholdt: 2 menneske kranier, 2 lårben, underkæbe med tænder, skinneben, underkæbe, hofteben, skulderblad og der var mindre menneskeknogler.

Figur 1. Oversigtsfoto af grav I (foto: H. Lange 2022).

Udgravning af den mindre bikammer på nordvestsiden af grav I (figur 2)

Bikammer skal forstås at det er bygget ved siden af selve graven eller ved gravene. Bikammer var lukket med stor flad sten på 85 cm og inde i kammer ligger der menneskeknogler frit fremme. Bikammer er 70 cm lang og 35 cm bred og dens væg er ca. 35 høj. Menneskeknoglerne var bløde og er næsten ødelagte. Bikammer var ikke ødelagt eller forstyrret af anlægsarbejdet. Bikammeret indeholdt: Skinneben, kranium, lårben, hofteben og mindre fragmenteret knogler.

Figur 1. Oversigtsfoto af bikammer (foto: H. Lange 2022).

Fund (figur 3)

I forbindelse med gravning af grave I, blev der fundet tre hvide "hvalfanger perler" med en størrelse på ca. 0,5 mm, 0,6 mm, 0,5 mm. Der blev også fundet et fragmenteret træstykke, 14 cm lang og med en diameter på 2.1 cm. Der blev gravet til klippeunderlag uden yderligere fund.

Sammenfatning

Vi skal takke stor vejvilje fra Kalaallit Airports aps., Inuplan A/S Ilulissat for deres støtte med arbejdet, hertil det Munch Gruppen i Ilulissat for at det har afspærret de to grave, så de ikke bliver yderligere forstyrret eller ødelagt. Det lykkes at opsamle alle de menneskelige rester fra de to grave og yderligere blev der fundet tre hvide perler og fragmenteret afrunde træ. Formålet med udgravning og afhentning af menneskeresterne blev udført og stedet med gravene blev frigivet.

Figur 3. Fund fra gravene, 3 hvalfangerperler og en bearbejdet trægenstand (foto: H. Lange 2022).